

Izhaja vsak de-
lavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10—

NOVICAS

Uredništvo in upravnštvo v Ko-
pitarjevi ulici Štev. 6 — Telefon
uredništva Štev. 50 — Telefon
— upravnštvo Štev. 328 —

CENE PO POŠTI:

za četrta leta K 36—
za en mesec K 12—

DELA VSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN

Brez odgovornosti.

Včeraj se je na mestnem magistratu vršila anketa, kako omejiti vedno bolj naraščajočo draginjo. Poleg zastopnikov vlade so bili navzoči tudi zastopniki nekaterih organizacij ter nekateri občinski svetniki. Poročila pravijo, da so bili navzoči zastopniki občinskega sveta. To pa mi ravno zanikamo. Občinski svet ni bil zastopan; če so bili zastopani nekateri klubi, to še ni zastopstvo občinskega sveta. Enketo je sklicalo predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo ter na njo povabilo poleg drugih tudi posamezne klube. Kako resno je bila cela stvar zamišljena, sledi iz tega, da se je anketa vršila 5. t. m. popoldne ob 5. uri, vala bila so datirana od 4. t. m., vročena pa so bila še le 5. t. m. popoldne, oziroma šele 5. t. m. popoldne. V oglede tako temeljito neresni pripravi od strani sklicateljev se klub Ljudske stranke ankete ni udeležil.

Kaj namerava vlada s tako anketo? Ugotovljati, da je v mestu draginja? To ve vsakdo. Da bi anketa kaj storila proti draginji? Tako lahko nasvetuje vladi in eventual. občinskemu svetu potrebna sredstva. Občinskega sveta pa ni, ker ni župana, zato je odveč sklicevali na tako anketo zastopnike občinskih svetovalec, ker ti ne morejo prav nič več ukreniti kakor vsakdo drugi. Preostaja še vlada. Ta je imela na razpolago dovolj časa in sredstev, da bi bila kaj storila. Če ni ničesar storila zoper lažjo draginjo, in če je nasprotno s svojimi ukrepi povzročila rastočo draginjo v korist svojih povzročiteljev, potem ni bilo več ko navno od te vlade pričati. Danes »Jutro« poje kovati resnih korakov. Danes »Jutro« poje kovati slavo, danes »Jutro« poje kovati svet. Občinski svet je bil prepričan, da bi bil občinski svet — o tem smo prebrani — izpeljal že vsaj polovico vsega tega, kar mu ta gospoda sedaj polaga na sra. Človeka zvezati in mu zamati usta, nato se pa vsi piti preden ter mu pridigovati: »Glej to uredi, pa to ukrepi; da ti bo v korist in blagor, pa hitro naredi, ker se mudi.« — to pa je več kot hinarčica. Občinski svet se ropali možnosti delovanja, sedaj mu pa dajete nauke, kaj naj nemudoma naredi! Cela anketa je bila inscenirana pod vplivom velike nezadovoljnosti ljudstva v oglede vedno rastočo draginjo. Gospodje so mislili: Naredimo nekaj, da bodo ljudje imeli kaj brati o našem govorjenju proti draginji, da se pomirijo. Če se pa da zraven tega dobiti kakšna grešni kozel, ki bi odgovornost prevzel od nas nase, bo še boljše! Toda ljudstvo pozna, kdo je tisti grešni kozel in na take ankete ne da nič, ampak čaka dejanj!

Koliko je dati na take od vlade sklicane ankete, nam kaže slučaj Vnovčevalnice za živino in mast na Zelenem hribu. Tedaj je vlada sklicala anketo zastopnikov klubov občinskega sveta. Ti so prišli in so glasno zahtevali, naj se Vnovčevalnica ne da v roke zasebnim kapitalistom, marveč naj jo prevzame ljubljansko mesto. Uspeh pa je bil ta, da so gospodariji v Vnovčevalnici sedaj gospodje Predovič, Popovič in še par drugih težkih kapitalistov. Zgodilo se je po zslugi vlade ravno nasprotno, kar so zastopniki klubov zahtevali.

Zato popolnoma odobrujemo, da je z ozirom na vse to klub občinskih svetnikov Ljudske stranke to pot v znak protesta valobilo vlade ignoriral in se mu ni odzval. Gopolje bi se radi otrsli odgovornosti.

Ljubljana je brez župana in brez občinskega sveta. Surogat za vse to je g. dr. Zarnik, ki fungira sedaj na magistratu kot nekak vladni komisar. Mestna občina mora seveda imeti nekoga, ki jo vodi. Toda naj ne pričakuje od občinskega sveta, da bo ta že sedaj sprejema nase vso odgovornost za vse, kar oni ukrene. G. dr. Zarnik v imenu mestne občine naklanja za razne kongrese razne podpore. Sedaj bi rad dobil za to nekatere odobritve izjave od strani posameznih klubov, da bi bil krit. Mi izjavljamo, da občinski svetovalec Ljudske stranke ne bodo prevzeli nobene odgovornosti za stvari, ki so bile ukrenjene brez občinskega sveta. Če danes povemo, da bodo zahtevali strogo kontrolo nad vsem, kar se je med tem storilo ali ne storilo. Ta kontrola bo ravno tako stroga kakor bo tista, ki bo tikala delovanje doslej vsemogočnih gospodov pod prejšnjim režimom. Mi se strinjamo s tem stališčem občinskih svetnikov Ljudske stranke, ker ljudstvo hoče čistih računov!

Odpust delavstva v Guštajnu.

Trdovratnost tvorniškega ravnanjstva.

Guštanj, 2. sept. 1921. Danes se je vršila v občinski pisarni v Guštajnu razprava, kako zaposliti delavstvo, ki ga je že odpustilo in ga se odpulja ravnanjstvo je-karne. Delavstvo, zlasti zastopniki tukajšnje skupine JSZ je zaprosilo s ponovnimi vlogami za posredovanje poverjenjstva za soc. skrb v Ljubljani, ki je končno odredilo razpravo in poslalo zastopnika. Posvetovanje se je udeležil tudi zastopnik JSZ, dočim se zastopnik soc. dem. strokovne kovinar-ske organizacije pogajanj ni udeležil, dasi je bil dva dni prej na licu mesta. Kakšen je bil namen njegovega obiska, ni znano. Na delavske zaupnike pri razpravi pa je napravilo mučen vtis, da se ni udeležil pogajanj, s čimer je izpričal, da se ne zanima za usodo delavstva, ki je vrženo zdaj na jesen na cesto. Po daljši razpravi je predlagal zastopnik JSZ, da se ugotovi želja delavstva, da se naj odpustanje delavstva skreči na najnižje število ter uredi tako, da

ne bodo prizadeti družinski očetje, obenem je predlagal, naj se regulira akordno delo v kladivarnici v Mežici, kakor delavstvo opravičeno zahteva. Ravatelj inž. Lorberau je zavzel nasproti vsemu odločno odklonilno stališče. Ker se načelno ni dosegel nikakšen sporazum, je predlagal zastopnik JSZ, naj se sestavi komisija iz strokovnjakov in delavskih zastopnikov, ki naj ugotovi obratno možnost podjetja. Vse predloge delavstva je podpiral gerent guštanske občine, da ne bi bilo izpostavljeno delavstvo na zimo bedi in pomanjkanju. Ravatelj se je skliceval na razna zasebna in uradna navodila in ni maral koncedirati ničesar. Zato se je raprava zaključila. Delavstvo je bilo vsled te nepopolnosti podjetja zelo ogorčeno in je zahtevalo od vlade nujne pomoči. Vladni zastopnik je izjavil, da poroča na pristojnem mestu o bednem položaju odpustčenega delavstva v svrhu nakazanja primerne brezposelnosti.

Poljska proti Rusiji.

Varšava, 6. septembra. (Izv.) Govori se, da bo Poljska poslala sovjetski Rusiji ostro noto, ker kljub pogodbi še vedno ni prenehala boljševiška agitacija med delavstvom in vojaštvom. Minister Witoš je

izjavil, da ima dokaze, da so poslednji železničarski štrajk inscenirali boljševiki. Zdi se, da bo Poljska izstavila te dni rus-kemu poslancu v Varšavi potne liste in odpoklicala svoje zastopnike.

Boj za Zapadno Ogrsko.

Dunaj, 5. septembra. »Politische Korrespondenz« piše: Madžarski poslanik je danes zveznemu kancelerju izročil noto, v kateri veli madžarska vlada, da je pripravljena, doslej še ne izpraznjeno cono Zapadno-ogrsko ozemlja formalno predati avstrijski vladi, odnosno ententni komisiji v Sopronju in pripoznati suvereniteto Avstrije nad tem ozemljem, ki temelji na st. germainski in trianonski mirovni pogodbi. Pridruže si pa, odgoditi efektivno izpraznitev do dovršitve pogajanj. Obenem pritrjuje, da se postavi avstrijski vladni ko-

misar poleg madžarskega vladnega komisarja v Sopronju, da varuje avstrijske interese. Napram temu predlogu ima avstrijska vlada samo en odgovor: vztrajanje pri sklepih avstrijskega odseka za zunanje posle z dne 13. in 27. avgusta in pa ponovni apel na entento, da izsili izpraznitev po Madžarih brez pridruška.

Burgau, 5. sept. Dne 1. t. m. so vstali z ročnimi granatami zapalili obmejni most pri Alhau (Alho). Ko so Avstrijci poizkusili popraviti most, so Mažari to preprečili s strojinami.

Kdo bo albanski kralj.

Skader, 6. septembra. (Izv.) V alban-skih političnih krogih se razpravlja veliko o vprašanju vladarja. Kot kandidati se spominjajo princ Wied, h kateremu je te dni odšla 3 članska deputacija na Tirolo, in sin bivšega turškega sultana Abdul Hamida. Obstoja močna struja, ki je za personalno unijo z Jugoslavijo ali pa z Grško. (Srečen, kogar zadene ta čast!)

Dogodki na Španskem.

Pariz, 6. septembra. (Izv.) Javljajo iz Madrida, da se tam vedno bolj širi revolucionarni pokret, ki je nastal radi dogodkov v Maroku. Nezadovoljstvo je še povečalo dejstvo, da se vlada brani izdati število padlih.

Berlin, 5. sept. »Lokalanzeiger« javlja, kakor veli, z vso rezervno po london-skem »Sunday Express« od francosko-španske meje, da je na Španskem zavladala največja nezadovoljnost zaradi vojaških odredb proti Kabilom. Povsodi se pri-rejajo revolucionarni obhodi. V Bilbau so revolucionarji poškodovali železniške tračnice, da bi preprečili vojaške trans-porte. Posebno nezadovoljnost vzbujajo pol-uradna vest vlade o nameravanih večjih naborih.

POLTRETJA SOCIALISTIČNA INTER-NACIONALA.

Luzern, 5. sept. Pod predsedstvom Reinerja (Bern) se je vršil tukaj kongres švicarske socialno-demokratske stranke. Od inozemskih zastopnikov sta došla med drugimi Friedrich Adler (Dunaj) in Rosenfeld. Stranka šteje 54.000 članov. Grinu je priporočal predlog poslovnega vodstva, da naj švicarska socialno-demokratska stran-ka pristopi k mednarodnemu delavskemu združenju socialistične stranke (takoime-novane 2 1/2 internacionale), ki je bila usta-novljena pred nekaterimi meseci na Dunaju in h kateri pripadajo že organizacije 12 dežel. Po živahni debati je bil predlog z 245 glasovi proti 13 glasovom sprejet. (Odobranje.)

Pesek v oči!

V »Jutru« beremo, da je na včerajšnji enketi »zastopnik vlade g. Ribnikar opo-zarjal na nujnost in važnost takojšnje pre-skrbe ljubljanskega prebivalstva s krom-pirjem.«

Krompirja danes daleč okrog ni do-biti v večji množini. V Ljubljani se pro-daja kilo po 6.50 K. Pač pa je g. Predovič že pred časom kupil ves krompir v ljubljanski okolici po razmeroma mnogo niž-jih cenah. Sedaj krompirja ni, cena mu raste, gospod Predovič bo bogato zaslužil, njegov politični prijatelj bo opozarjal na važnost krompirja, ljudstvo bo pa drago plačevalo. Tako se dela! Pesek v oči!

Katoliški shod v Stični.

Dne 10. in 11. septembra 1921 se bo vršil katoliški shod za dekanijo Šmarje in Žužemberk v prijazni Stični, ki je znana po svoji lepi legi po svoji mogočni cerkvi, posvečeni žalostni Materi Božji in zgodovinsko imenitnem, starodavnem samostanu ki so ga Turki pred 450 leti (l. 1471.) spre-menili v kup pepela. Namen shoda je: utr-diti in poglobiti med nami versko življe-nje in katoliško zavest. Spored je bil že objavljen po časopisih. Sodeč po pripra-vah obeta biti udeležba sijajna in bo shod veličastna javna izpoved katoliške misli, ki je naše prednike tudi v najhujših časih tolažila in krepila, da niso omagali v boju z ljutimi in divjimi Turki, ki so mnogo let slovenske kraje in slovensko ljudstvo žulili do krvi in vse, kar jim je prišlo v roke, ali uničili ali vlekli s seboj v Turčijo. V samo-stanski cerkvi, ki je največja v škofiji, na-stopijo pri sv. maši, ki se bo darovala za dušni in telesni blagor vseh udeležencev, združeni cerkveni pevski zbori obeh dekanij. Shoda se udeležijo vse cerkvene in prosvetne organizacije z zastavami. Ude-leženci bodo prihajali deloma na voze, deloma z vlakom za polovično vozno ceno. Zadevne izkaznice se dobe pri dekanij-skem uradu v Šmarji. Zupljani obeh dekanij, pa tudi vsi drugi, ki le morete, pri-hitite v prijazno Stično na katoliški shod, ki mu je geslo: »Za križ in domovino!«

Dr. A. Gosar.

Smisel samouprave.

Čemu samouprava? Kaj pravzaprav hočemo z njo?

Odgovor je enostaven. Za to gre, da bi bil vsak človek v resnici sam svoj gospod ter bi v okviru splošnih družabnih obveznosti vse svoje zadeve sam zares prosto in neodvisno urejal in upravljal, z eno besedo, da bi bil v resnici svobodni, kolikor seveda dopuščajo to naši družabni interesi. To hočemo in to je, kar najbolj jasno ter določno izraža načelo samouprave.

Samouprava pomeni torej dejansko svobodo poedincev, kakor tudi raznih družabnih enot in skupin ljudi, pa ravno pogrešamo v vseh dobah in na vseh poljih socialnega življenja.

Gospod in hlapec, prvi neomejen gospodar ne samo v svojih lastnih stvareh, marveč tudi v pre mnogih zadevah svojega bližnjega, ki je od njega odvisen in njemu podrejen, drugi hlapec, ki mora predvsem le služiti in spolnjevati voljo svojega gospoda, to je povprečna slika družabnih razmer, ne le danes, marveč že zdavnaj, zdavnaj. In vendar hoče in želi vsak človek, da bi mogel in smel živeti svobodno, tako kot smatra on sam za najboljšo. Zato se vzbudi v njegovi duši odpor, ako ga njegov bližnji ovira v njegovi prostosti ter mu vsiljuje svojo voljo, zlasti ker ne dela tega iz ljubezni do njega, ali iz nesebične dobrohotnosti, s katero bi hoteli pomagati svojemu slabejšemu in nevednejšemu bratu, marveč ravna tako le zato, da se okoristi s tujim delom in tujim imetjem.

Kamorkoli v zgodovini upremo svoj pogled, povsod vidimo, da sta nadvlada in vmešavanje v tuje zadeve skoraj vedno izvirala iz sebičnega stremjenja po izkoriščenju prizadetih stanov, slojev in narodov. To velja popolnoma splošno, ne le v političnem, marveč tudi v gospodarskem stanovskem in kulturnem pogledu.

Boj politično brezpravnih oziroma zapostavljenih stanov in slojev za njihove politične pravice je bil v svojem bistvu vedno predvsem le boj za vsakdanji kruh, boj za obstanek ter udobnejše, človeku primernejše življenje. Pa tudi žilavi odpor vladajočih, oziroma odločujočih krogov in slojev, ki so se vedno do skrajnosti branili priznati ostalim stanovom in slojem več političnih pravic, sili k spoznanju, da jim ni šlo pri tem toliko za kake ogo-ržene »obče koristi« kot za to, da si še nadalje zagotovijo vse gmočne prednosti in koristi, katere so jim dosedaj izvirale iz njihove politične premoči. Dolgotrajni boj za splošno in enako volilno pravico n. pr. je bil mnogo bolj boj za stanovske ter gospodarske pravice in koristi kot morda za zgolj politično enakopravnost vseh držav-ljanov, ki naj bi pripomogla vsem do enakega sodelovanja pri upravi, oziroma toč-neje samoupravi v skupnih zadevah. Po-dobno smemo trditi skoro o vseh čisto-po-litičnih pravicah, ki so si jih širši sloji šele v novejši dobi priborili. Posebej pa velja opozoriti, da gre tudi v mednarodnem boju za politično moč in nadvlado skoraj iz-ključno le za materialne koristi, ki jih uživa- vajo vladajoči narodi na račun podložnih in v svojih političnih pravicah omejenih in prikrajšanih narodnosti.

Ker gre v gospodarskem življenju vedno že neposredno za stvarne do-brine in koristi, je samo posebi umljivo, da pomenja sleherni premoč in nadvlada na tem polju gmočne prednosti in koristi, sa-mouprava pa pravično porazdelitev stvar-nih dobrin in neizogibnega dela, brez ka-terejga človeštvo ne bi moglo zadostiti niti svojim najnujnejšim potrebam. Kdor v go-spodarskem življenju dejansko odločuje ter gospoduje, kdor razpolaga s stvarnimi dobrinami in tujimi delovnimi močmi, tisti ma v rokah vse bistvene predpogoje, od katerih je odvisno ne samo materialno, marveč splošno socialno in še posebej tu-di kulturno blagostanje ljudi. Z gospodarsko premočjo je tesno spojena zlasti tudi politična premoč in nadvlada nad gospo-darsko šibkejšimi. Baš zato pa je od go-spodarske samouprave v veliki meri od-visna resnična samouprava na političnem, kakor tudi na ostalih poljih socialnega živ-ljenja.

Tudi vprašanje samouprave v specifično socialnih t. j. stanovskih zadevah je tesno spojeno s vprašanjem, kako urediti socialne razmere tako, da bo vsak človek v resnici sam svoj gospod, da bo zares sam užival sadove svojega truda in dela ter bo sam svobodno razpolagal z njimi. Tu tudi izvira sleherni nasprotovanje geslu, po katerem naj bi poedini stanovi svoje stanovske zadeve sami urejali, iz stremeljenja po izkoriščanju in usuznjevanju gospodarsko in politično šibkejših stanov.

Isto velja končno tudi v kulturnem pogledu. Samouprava na tem polju pomeni praktično toliko, kakor da se vsa vzgoja ter vse splošno kulturno življenje tako uravnava, kot zahteva to socialna pravičnost in kot tirjajo to splošne socialne potrebe. Lahko je spoznati, da pomenja to popolno in korenito presnovo ne samo šolstva, ljudskega, srednjega in višjega, marveč tudi premnogih drugih kulturnih institucij, ki danes čisto niti neposredno ne služijo socialni potrebi. Ker pa je kulturno življenje poleg gospodarstva gotovo eden najvažnejših činiteljev socialnega življenja, zato ni dvoma, da je tudi samouprava na tem polju eden glavnih predpogojev za ureditev socialnih razmer.

Iz vsega tega je razvidno, da tvori samoupravno vprašanje posvojeno bistvu in jedru bistven del socialnega vprašanja in da je v njem zapaden doberšen del celega socialnega problema. Kakor je socialno vprašanje v svojem jedru vprašanje dela in jela, pravtako gre tudi pri samoupravi v prvi vrsti zato kdo bo služil in delal ter kdo bo gospodoval in užival s trudom in naporom pridobljene sadove. Boj za samoupravo je torej samo posebna, dovršena oblika splošnega socialnega boja, ki že vsled tega ne more prenehati, dokler ne bo vprašanje samouprave na vseh poljih končno veljavno rešeno.

Ljubljanski veliki semenj.

Stojimo pod utisom velikih uspehov, ki jih je dosegel že dosedaj ljubljanski veliki semenj. Zanimanje zanj raste — lahko rečemo — od ure do ure in neprestano hodijo cele karavane ljudi, vozijo avtomobili in vozovi proti Latermanovemu dreveredu, kjer se nahaja razstavišče.

Ob vhodu se človek kowaj prerine skozi gručo ljudi, da pride na prostor razstavišča. V uradu semnja, ki se nahaja takoj na levi strani ob vhodu, si kupiš »Oficijelni katalog« in se oborožen z njim podaš na posameznih paviljonih. Le teh je pet velikih skupnih in večje število manjših, ki so si jih postavile posamezne tvrdke. Naštevati posameznosti, ki se vrste tu po raznih oddelkih, bi vodilo predaleč. Vidi se pa vse, karkoli si more misliti — od primitivnih ročnih izdelkov pa do najmodernejših strojev.

Na levi strani od urada leži največji skupni paviljon E s sto oddelki. V njih so razstavljeni predmeti in izdelki papirniške in tiskarske industrije, pohištvo, pletarski in vrvarski izdelki, slameniki, klobuki in zlatnina. Najzanimivejši v tem paviljonu je oddelek E 3, v katerem je Jugoslovanska tiskarna razstavila najrazličnejše predmete, ki nam prikazujejo jasen razvoj tiskarstva. Jugoslovanska tiskarna je najmodernejše in največje podjetje te vrste v Jugoslaviji.

V paviljonu F so razstavljeni predmeti železne in kovinske industrije med katero zavzemajo odlično mesto Strojne tovarne in livarne v Ljubljani. Ta tvrdka je razstavila tudi tri jeklene zvonove, katerih prav prijazni glasovi se cel dan razlegajo po prostranem razstavišču.

Češkoslovaški paviljon je jako okusno zgrajen. V njem so pred vsem zanimivi poljedelski stroji tvrdke I. Prokopa Synovi.

Paviljon G je zaseden največ od lesne industrije, poljedelskih proizvodov, hranil in pijač. Zanimiv je oddelek G 182, kjer so oo. trapisti iz Rajhenburga razstavili lastne izdelke. Tudi G 177, kjer so razstavljeni načrti G. Černeja, je interesant.

V paviljonu H so razstavljeni najraznovrstnejši importni in eksportni trgovinski predmeti, v paviljonu I pa usnjarski izdelki, kemična industrija in tekstilno blago.

V oddelku I 400 so razstavljeni izdelki Prve željarske in železobitne zadruge v Kropi in Kamnigorici. Vsled nesrečne carinske politike se je ta zadruga nahajala zadnje čase v precejšnji krizi. Vendar se je posrečilo to krizo že dobro prebresti in danes se je že povzpela na višino, da lahko konkurira s svojimi izdelki z ostalimi podjetji. Zadruga je last delavcev in je edina te vrste ne le v Sloveniji, marveč v celi Jugoslaviji in morda je malo enakih v Evropi.

PREDSEDNIK ZVEZE NARODOV.

Ženeva, 5. sept. Na današnji popoldanski seji zveze narodov je bil Karnebeek z 21 glasovi od 38 glasov izvoljen za predsednika.

Ženeva, 5. sept. Izvolitev Karnebeeka, za katerega so glasovali zlasti Angleži, je splošno zadovoljila skupščino. On je bil duševni voditelj nordijske delegacije, zlasti v vprašanju izpremembe pakta, bi bo tokrat predložen skupščini za odločitev Kot rutiniran parlamentarec in izboren jurist bo gotovo jamčil za to, da se udeležbi njegova beseda, po kateri naj sedanja skupščina pozitivno dela. Časnikarjem je izjavil, da se ne zavzema za daljšo dobo zborovanja, da bi se ga mogli udeležiti vsi politiki.

Politični dogodki.

+ Sodba na ukaz. »Socialni zločin, izvršen na povelje g. Kukovca.« Belgrajski demokratski list »Epoha« piše pod tem naslovom sledeče za dičnega demokratskega ministra dr. Kukovca nad vse las-kave besede: »29. avgusta pozno ponoči — kakor dela preki sod — je prvi odbor za stanovanja izrekel odločitev, kakoršna je zahteval minister za socialno politiko g. Vekoslav Kukovec. Stvar se tiče g. Mihe Botice, ki je pribežal vsled italijanskega terorja iz Reke v Belgrad. Tu se je oženil in že davno pred razglasitvijo nove stanovanjske naredbe vzel v najem stanovanje in si ga opremil. Iz tega stanovanja ga goni g. Dušan Milojković, pisar ministrstva vere, ki je skozi okno opazil, da nima g. Botica v stanovanju veliko stvari. Dvakrat je odbor odbil g. Milojkovića, a dvakrat se je g. Milojković pod zaščito g. Kukovca pritožil proti tej razsodbi. Zadržnikar pa je g. Kukovec izrečno zapovedal, da se mora odločiti v korist g. Milojkovića. In 29. avgusta je padla razsodba, nalog je izvršen. g. Botica pa se lahko vrne na Reko. Če bi g. Botica vedel, da mu bo delil pravico g. Kukovec in to na tak način, morda ne bi iskal zatočišča v Belgradu. Ali kako je pač mogel on vedeti, da bo v sredini Belgrada njegova usoda odvisna od državnika, kateremu osebnosti in pravi prijatelji je sin barona Čuvaja in kateremu sloni ves zakon na puškinih kopitih, dasiravno z njim pod Avstrijo ni ravno tako upravljal.« Tako piše demokratska »Epoha« v Belgradu o socialnem ministru dr. Kukovcu. Vredno, da se zabilježi. Mi ne poznamo g. Botice, poznamo pa g. Kukovca. Zato se nam stvar zdi povsem verjetna.

+ Zanimivosti demokratskih ministrov. »Jugoslavija« prinaša sledečo zanimivost, za katero prepuščamo odgovornost njej: »Glasom Uradnega lista z dne 11. novembra lan. leta, stran 600, je bil Ignacij Založnik imenovan za komisarja v IX. čimnovnem razredu. Ta gospod je bil pred imenovanjem in je še danes obenem tudi vodja odvetniške pisarne ministra dr. Kukovca. Ako meni ne verjame, se lahko sami prepričate, da je to resnica. Ali je gospod minister zares v tako slabem gmotnem položaju, da mu mora država plačevati uradniški odvetniške pisarne? Upamo, da nam g. minister takoj pojasni, kaj je na stvari.« — Na tako težko obdolžitev mora gospod minister dr. Kukovec brezpogojno odgovoriti, da ne bo svet na nejasnem glede te zadeve.

+ Naša valuta. Za 1 ameriški dolar dobiš že 180—181 naših kron; za 1 laško liro dobiš 8.10—8.20 naših kron; en 20kronski cedin je vreden že 650 kron. — Tako gre naša valuta k vragu, ministri pa sklicujejo enketi, kako pobijati draginjo. Uredite državo na pošten način, pa bo kmalu draginje konec.

+ Osel z zlatom obložen. Današ. »Naprej« prinaša to-le resnico: »Že Hanibal je rekel: Ni tako visokega zidu, da ga ne bi mogel prestopiti osel obložen z zlatom.« — Osel, ki je nesel zlato od vlade čez socialdemokratski zid, je imel mnogo manj truda ko osel rajnega Hanibala.

Dnevni dogodki.

— Smrtna kosa. Podgorje pri Kamniku: Umrl je dne 28. avg. 1921 naš zivadni mladenič Maks Erjavšek v 20. letu. Bog tolaži hudo prizadete skrbne stariše! — Podgorski fantje in dekleta.

— Olajšave za potovanje delavcev po železnicih. Minister za promet je dovolil olajšave za potovanja delavcev na državnih železnicah pod naslednjimi pogoji: dovoli se 50 odstotkov popusta navadne cene tretjega razreda, a samo za slučaj, če je vožnja dolga nad 100 kilometrov in če potujejo delavske skupine vsaj 10 delavcev v isti kraj. Olajšava velja za vse vrste delavstva.

— Carinarna ni država v državi. Tako je podučil dvorni svetnik Fon kot predsednik kazenskega senata v Mariboru carinika Miroslava Vavroha, ki je sedel na za-tožni klopi. Vavroh se je surovo obnašal proti kolodvorski straži. Ko ga je ta zasle-

delala do carinskega urada, je Vavroh rekel, da v tem uradu nima policija ničesar opraviti. To stališče je Vavroh zastopal tudi pred sodiščem. Obsojen je bil na 200 kron globe ali 24 ur zapora.

— Komunistični poslanec izpuščen iz zapor. Iz preiskovalnega zapor je bil izpuščen bivši komunistični poslanec Miha Koren. Policija ga je po odgonu spravila v njegovo domovinsko občino.

Dober zaslužek. Vinotržec iz Gradca Anton Kometzki je leta 1919 skušal spraviti skozi Špilje tri vagone vina. V ta namen je ponudil obmejnemu komisarju 500 kron. Vsled poskušene podkupovanja je bil svoj čas obsojen na 5 mesecev ječe. Ta sodba pa je bila razveljavljena in razpisana nova obravnava. Pri tej je Kometzki dobil dva meseca ječe. Kometzki e moral leta 1919 kot kavcijo založiti 20.000 kron. Naša valuta je bila takrat enaka avstrijski valuti. Sedaj so mu vrnili teh 20.000 kron. Ker je danes naša krona vredna za 6 avstrijskih, je ta možakar napravil lepo kupčijo.

— Vsled nezgode izgubila glas. Rezi-ka Cvikel, 19 letna delavka je bila zaposlena v tovarni »Petovija« na Bregu pri Ptuj. Pri delu jo je nek stroj zagrabil za nogo in ji raztrgal čevlji raz noge. Tega pa se je Cvikel tako hudo ustrašila, da je izgubila glas. Od tega dne dalje ne govori prav, sliši pa še dobro kot preje.

— Nesreča z dinamično patrono. Ivan Popotnik, delavec južne železnice v Zagorju ob Savi, je našel v Toplicah v gozdu dinamično patrono. V trenutku, ko jo je pobral, se je začelo iz patrona kaditi in predno jo je mogel zagnati stran, je nastala eksplozija pri čemur mu je raztrgalo desno roko.

— Nesreča pri delu v rudniku. Simon Vetešek, lesni delavec pri rudniku v Trbovljah, je spravljal v dolino hlode, pri tem pa mu je hlod zdrsil in padel na levo nogo in mu jo zlomil.

— Tatvina žepnih ur. Z Unca se nam poroča: Dne 28. julija priklatil se je preko demarkacijske črte neki mož, Korošec po imenu, doma pri St. Vidu nad Cerknico, baje urar, ter začel po Uncu nabirati žepne ure v popravilo. Nekaj jih je res popravil, a čez dva dni ga je vzel noč. V spomin pa je vzel s seboj več žepnih ur, med njimi tudi zlato damsko uro ter še nekaj za njegovo obrt potrebnega orodja, tudi v gostilni je zapustil precej dolga. Občinstvo se svari pred nakupom pokradenega blaga ter je naproseno, da tega tatu, ako se kje zopet prikaže, javi najbližji varnostni oblasti. Mož je čez 50 let star ter nosi navadno očala.

Lubljans a porota.

Alojzij Tomažin, kateri je, kakor smo poročali včeraj, na Ljubljanskem polju dne 24. junija letos zaklal svojo ženo Antonijo Tomažin, je bil obsojen na 7 let težke ječe.

Danes razpravlja porota o dveh slučajih: o uboju Antona Zupana na Javorniku in proti Florijanu Muleju in Francetu Mršolu, ker sta 4. julija na Lescah zaklala po celem Gorenjskem in tudi v Ljubljani dobro znanega sodavičarja Franceta Kunčiča.

Porotnemu senatu predseduje g. dvorni svetnik Regally, votanta sta gg. nadsvetnik Einspieler in svetnik Golia, obtožbi zastopa g. državni pravdnik Lavrenčak; kot sodna izvedenca sta navzoča sanitetna referenta gg. dr. Dolšak in dr. Mayer. G. dvorni svetnik Regally je otvoril razpravo proti Janezu Muleju in Jakobu Jerali. Slučaj je sledeči:

UBOJ NA KOROŠKI BELI.

Anton Zupan se je zvečer 15. avgusta letos nekoliko napil. Ko je prišel v gostilno Marije Čopove na Koroški Beli je izžival Janeza Maleja in Jakoba Jeralo in se ju je celo dejansko lotil, nato je pa zbežal pred njima. V svoji vinjenosti je pograbil vnovič kol in je letel za Malejem in Jeralom, katere je vnovič napadel. Malej in Jerala sta nato prišla Zupana in Malej ga je obsodil, da mora stati eno uro v koritu na vasi, da si bo svojo vročo kri ohladil. Dvignila sta ga v korito, ga stražila četr uro, da jima ne uide, koncem konca sta ga pa s tistima koloma s katerima je Zupan poprej zoper nju nastopil, pričela udrihati po njem. Zupan je na dobljenih udarcih že drugi dan umrl, ker sta ga Malej in Jerala tako pretepla, da mu je počil želodec in se mu je vsled izstopa blata po trebuhu vnela trebušnica. Maleja je zagovarjal g. dr. Lukman, Jeralo pa dr. Jelenc.

Malej je povedal, da je prišel v gostilno Zupan in je zmerjal njega in Jeralo; Maleja je zagrabil za vrat, dal mu je zato dve zaušnici. Ko sta zapustila Malej in Jerala gostilno, je prišel za njima in je Maleja udaril po levi roki in zbežal. Kmalu nato se je vrnil in je klical: »Komunist in terorist sem, zdaj je vojska!« in zamahnil s kolom, na to je pa ušel. Maleja je to tako razburilo, da sta Zupana ujela, ga djala v vodo in je vsaki enkrat udaril Zupana s kolčkom. Jerala je v polnem obsegu potrdil, kar je povedal Malej. G. dvorni svetnik Regally je na to prebral orožniško nazonilo, katero temelji na tem, kar je Zupan kratko pred smrtjo orožniku povedal. Rajni Zupan je rekel, da ga je udaril Ma-

lej s kolom po trebuhu, Jerala ga je pa udaril zadaj.

Porotniki so ob 12. uri 5 minut soglasno zanikali vsa štiri vprašanja, nakar je g. dvorni svetnik Regally razglasil opustilno sodbo in odredil, da se obtoženca takoj izpustita. Odškodnine za preiskovalni zapor oproščena nista zahtevala.

Nato se je pričela razprava proti moralcema sodavičarja Kunčiča.

Ljubljanski dogodki.

Ij Na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani se prične šolsko leto 1921/22 s sv. mašo dne 14. septembra ob 8. uri v kapeli oo. jezuitov. Po službi božji se imajo zbrati učenci in učenke v svojih razredih. Redni pouk se prične 15. sept. ob 8. uri zjutraj. Ponavljalni izpiti se prične v torek, dne 13. sept. ob 8. uri. Vpisovanje v prvi letnik deškega in dekliškega oddelka je zaključeno.

Ij Zglaševanje rojstnih letnikov 1871 do 1898 se vrši do 10. septembra 1921 v posvetovalnici na magistratu, od 12. do 17. septembra 1921 pa zopet v veliki dvorani Mestnega doma. Ponovno ozozarjamo, da morajo biti do 17. septembra 1921 zglašeni vsi moški brez izjeme in da tiste, ki se ne zglašajo, zadene globa od 100 do 300 dinarjev ali zapor.

Ij Preselitev poštnega ravnateljstva v lastno poslopje na Sv. Jakoba trgu št. 2. Poštno in brzojavno ravnateljstvo se je v mesecu avgustu preselilo v svoje lastno poslopje na Sv. Jakoba trgu št. 2. (v takozvano Virantovo hišo). Ker pa ni še izpraznjeno celo poslopje, ostanejo tudi še nadalje v svojih dosedanjih prostorih naslednji oddelki in uradi poštnega ravnateljstva: v semenišču: I b oddelek (osebne zadeve služabništva razrednih uradov) in pa poštni strokovni računski urad; v poslopiju obratne zadeve glede brzojava in telefona; obratne zadeve glede brzojava in telefona; II. oddelek (tehnični: gradba in vzdrževanje brzojava in telefona) ter telefonski računski oddelek; v poslopiju Filharmonije na Kongresnem trgu: gospodarski urad z zalogo in prodajo poštnih vrednotnic, tiskarna in knjigovoznica; in slednjič v Celju: prijavni in shranjevalni urad poštnega ravnateljstva.

Ij Umrl je v Ljubljani g. Josip Hauptmann, pisarniški ravnatelj trgovske in obrtne zbornice ter glavni tajnik Slov. planskega društva.

Ij Peš okrog sveta. V našem uredništvu se je zgledal danes francoski Švicar g. Maxime Leuret iz Ženeve, ki potuje peš okrog sveta. To je njegova druga tura. Prvo je začel l. 1914 tik pred izbruhom vojke. Posrečilo se mu je po dolgih naporih, da je prepotoval Evropo, Azijo in Ameriko od severa proti jugu ter nato nazaj do Srednje Amerike. Tu se je l. 1918 vkrcal na ladjo, ki pa se je potopila. Pri tem je izgubil vse svoje dokumente, ki so dokazovali njegovo pot okrog sveta. Zato mu švicarski turistovski klub ni izplačal obljubljen nagrade. Vsled tega se je g. Leuret nahajal drugič na potovanju. Iz Ljubljane odide v Maribor, odtod v Avstrijo, Madžarsko, Rumunijo. Ker mu je pot po Mali Aziji vsled vojske najbrže onemogočena, bo šel v Egipt, Abesinijo in odtod z ladjo v Indijo, Hongkong itd. in nato v Ameriko. Med potjo predava o svojih doživljajih ter prodaja razglednice in znamke. To je edino, s čemur si omogoča potovanje. Ko se vrne v Švico in dokaže z dokumenti v svoji knjigi, ki jo nosi s seboj, resničnost svojih napovedb, dobi bogato nagrado.

Ij Trgovine bodo odprte 8. t. m. od 8. dopoldne do 12. opoldne, tako je sklenil gremij ljubljanskih trgovcev.

Ij Ljubljanski velememenj je do ponedeljka zvečer posetilo okrog 27.000 ljudi. Kakor smo že včeraj povedali, se Ljubljanci bolj brigajo za paviljone s pijačo, ko za paviljone, kjer je razstavljen plod trdega dela. Zato so tudi uspehi v ponočnih urah temu primerni. Tujim in treznim gostom je razstavljen na ta način velik kot notranje kulture ljubljanske buržuazije. — Danes si pride ogledat velememenj minist. Pucelj.

Ij Žalostna osoda stare dijaške gospodinje. V Sv. Florijana ulici 15 živetari 74 letna bivša dijaška gospodinja Polona Kalan. Boda in pomanjkanje tareta danes ubogo starko, ki si ni umela priskopariti prihrankov za svoja stara leta. Vse, kar je imela, je potrošila s svojimi »študenti«. Pesnika Murn-Aleksandrov in Kette sta pri njej stanovala v bivši »cukrarni« in tudi plačala sta ji hrano in stanovanje, če sta kaj imela seveda, sicer pa je Polona dajala na večni »počak«. Sedaj trpi ta vzor dijaške gospodinje občutno pomanjkanje v hrani in obleki. Morda se bo kdo spomnil te vrle dobrotnice naših pesnikov, da se ji vsaj malo olajša bedno večerno življenje. Morebitni darovi naj se izročijo neposredno njej, sicer pa jih sprejema tudi naše upravnistvo.

Ij Umrl so v Ljubljani: Ana Pust, livarjeva hči, 14 mesecev. — Ivan Miesenberg, sin stavbena tehnika. 7 let. — Emi-

Ilija Polegek, zasebnica, 71 let. — Pavel Smrkolj, posestnikov sin, 14 let. — Oblak Kristijan, pekovski pomočnik, 25 let. — Ivana Potočnik, občinska uboga, 20 let. — Ursula Tavčar, zasebnica, 72 let. — Ivan Jenko, magistratni sluga, 34 let. — Josip Rus, železniški sprevodnik, 46 let. — Jan-ko Bardorfer, urarjev sin, 20 dni. — Marija Osaben, strežnica, 61 let. — Josip Hauptman, pisarniški ravnatelj Trgovske in obrtne zbornice, 58 let. — Ivan Hiti, užitkar, 71 let. — Anton Bončina, mesarski vajenec, 20 let. — Ivan Perlot, rejnec, 2 dni. — Marija Klinc, posestnikova hči, 22 let. — Peter Bajt, kočarjev sin, 3 mesece. — Marija Klevišar, kočijaževa hči, 4 mesece. — Antonia Sird, rojenka, 8 mesecev.

Ij Važno zlasti za javne naučence. Često prihajajo na magistrat razne stranke, osobito javni nastavitelji, s prošnjo, naj se jim izda domovnica, ki jo nujno rabijo v to ali ono svrhu. V mnogih slučajih pa ni mogoče takoj ugoditi taki želji, ker ima urad v matični poli zabeleženo, da je stranka pristojna v kako vnanjo občino in ne v Ljubljano. Zato se včasih namreč ne more ti, da je kdo zadobil domovništvo v Ljubljani na podlagi namestitvenega dekreta, če mu tega dekreta ne pokaže oziroma ne predloži v zabeležbo. V svrhu točnega in hitrega poslovanja in uradovanja je nujno potrebno, da vsi novonastavljeni predložijo svoje dekrete popisovalnemu uradu na magistratu, da jih vpišejo in tako du na magistratu pole. Koriisti bodo imeli spopolnijo matične pole. Koriisti bodo imeli od tega še kasnejši rodovi. Tudi se pripo-roča, da se vsakdo prepriča, če ima vse rodbinske člane vpisane ali ne. V to svrhu je vzeti s seboj poročni list in krstni list.

Ij Tatvina razglednic. V noči od 15. na 16. avgusta 1921 je bilo v Dravljah Antona Vašatu, podjetniku kina in vrtiljaka ukradenih 4 škatle kartonskih okvirjev in razglednic ter 8 do 10 m bakrene žice po neznanem storilecu.

Ij Nesreča na velesesumu. Mizar Ludvik Jaklič, je delal na tukajšnjem velesesumu na spahovalnem stroju. Vsled neke grče mu je vrglo desko v stran. Pri tej pri-liki ga je stroj zagrabil za desno roko in mu odrezal tri prste.

Ij Izgubljenost — najdeno. Hajek Ludo vik, železničar, stanujoč Selo 16 pri Grosupljem, je dne 20. 8. izgubil rumen otroški slamin, vreden 110 kron. — Maus Dominik, delavec, stanujoč v Novi vasi 54, je dne 20. t. m. izgubil rumeno usnjato denarnico z vsebino 300 kron. — Lezar Mici, prodajalka, stanujoča v Gosposki ulici 12, je dne 20. 8. izgubila srebrno žensko uro,

ki je imela šipo malo razpočeno. Vrednost 400 kron. — Sever Antonija, delavka, stanujoča na Tržaški cesti 24, je dne 20. 8. izgubila pompaduro iz črnega žameta z vsebino: 1 bel robec, 1 temnorjava usnjata denarnica z 94 K. — Bončar Adolf, šolar, stanujoč v Florijanski ulici 13, je dne 20. 8. izgubil 60 kron, in sicer 1 bankovec za 40 kron in enega za 20 kron. — Kalmič Ivan, carinski posrednik, stanujoč na Sv. Petra cesti 27, je dne 15. 8. izgubil psa volje pasme, sive barve, po imenu »Dok« — Praprotnik Franc, sprevodnik elektr. cestne železnice, je dne 14. 8. našel denarnico z vsebino 70.20 K.

Socialni vestnik.

V znamenju propadajoče morale na Nemščem. Po poročilih nemških listov je naraslo število razporok, ki je znašalo 1903. l. 9933, 1913. l. pa 17835 slučajev t. j. s 169 na 266 odstotkov na vsakih 100.000 prebivalcev. Med vojso se je pojavil spet padec na 163 a l. 1918. iznova naraščaj na 206 ter 1919 l. celo na 362 odstotkov, tako da je znašalo to leto šte-vilo ločitev dvakrat toliko kot v letih 1903 do 1905. Največ zakonskih ločitev je bilo v Hamburgu (1344), potem pa v Berlinu (1189), ter v Bremenu (90). Dae pričejo: Saksonska (389), Brunšvska (3581), Pruska (354), Badenska (32.6) Bavarska (312), Meklenburska (309), Virtemberska (21) in O'denbursko (207).

Novo zahteve državnih uradnikov v Nemčiji. V Berlinu se vrše pogajanja radi novih uradniških zahtev. Pogajani se ude-ležuje dr. kancelar dr. Wirth, prometni minister Gröner in poštini minister Giesberts. Državni kancelar je izjavil, da bi ugoditev zahtevam državnih uradnikov za-htevala 14 do 18 milijard letno več, za ka-tere ni nikakega kritja. Minister za promet je izjavil, da deficita pri železnicah ni mo-goče kriti, za kar bo treba povišati tarife. Minister za pošto je naznanil deficit čez 2 milijardi, ki se morajo na vsak način kriti. Zato smatra povišanje vseh pristojbin v razmerju 1:10 za neobhodno potrebno. Eno pismo bi stalo na ta način 1 marko. Konferenca se bo nadaljevala.

Zmanjšanje kriminalnosti v Angliji! Dočim število zločinov skoro v vseh državah narašča, v Angliji stalno pada. Jetnišnice je danes v Angliji za 40 odstotkov manj nego leta 1914. Med vzroki tega razveseljivega pojava se navaja predvsem »sistem Borstala« v kaznilnicah. Po tem sistemu se kaznjenci, ki se dobro vedejo, kmalu izpuste, potem se jim pa oblikovno preskrbi služba. Seveda tudi jet-nišnice po tem sistemu izgledajo čisto drugače ne-

go predvojne. Bilo bi dobro, če bi se tudi naša juridična uprava zanimala za ta sistem kaznovanja, oz. izboljšanja. (»Times«.)

Mednarodni kongres intelektualnih delavcev se je otvoril 22. avgusta v Bruslju pod predsedstvom rektorja vilske univerze Stedleckege. Sklenilo se je, da se pozove Zveza narodov, da ustvari posebno organizacijo za zaščito intelektualnega dela ka-kor jo imajo pri Zvezi narodov industrijalni ročni delavci.

Gospodarstvo.

Vseposod Stinnes. »Eclair« poro-ča, da je milijarder Stinnes kupil v Cu-rihu eno največjih ondotnih založništev. Nad knjigami, ki imajo v bodoče v tem podjetju iziti, bo Stinnes sam vodil kon-trolo. Stinnesovi načrti postajajo vedno očitnejši in je jasno, da se predstavlja svetu v pravi luči modernega nasilnika, čigar orožje so podjetja, banke, tisk, za-ložništva itd.

Iglasti les na prodaj potom javne pismene dražbe. Pri šumskem (gozdnem) odseku pokrajinske uprave v Sarajevu se bo prodajal potom javne dražbe iglasti les v soboto, dne 17. septembra 1921, ob 11. uri dopoldne iz treh eksploatacijskih pod-ročij v višegradskem okraju. Iz področja V okoli 120.000 kubikov, iz področja VI. okoli 180.000 kubikov in iz področja VII okoli 130.000 kubikov. Za vsako eksploa-tacijsko področje traja pogodba 10 let, po-čeni od 1. januarja 1921 do konca decembra 1933. Vsak reflektant si more ogledati pred licitacijo vsa tri področja. Ponudbe se morajo glasiti za vsako pod-ročje posebej in na vso v dotičnem področ-ju razpisano količino lesa. Vlagati jih je pri šumskem odseku pokrajinske upra-ve v Sarajevu najdalje do 17. septembra 1921 ob 11. uri dopoldne, dobro zapeča-teno in z napisom: »Ponudbe za kupnjo drveta v državnim šumama kotora više-gradskog eksploatacionog područja V, VI, ali VII.« Natančnejši pogoji so razvidni pri šumarskem odseku v Sarajevu, soba št. 69 med uradnimi urami, nadalje pri Ministrstvu šum in rudnikov v Beogradu ter pri poverjeniku Ministrstva šum in rudnikov v Zagrebu in pri kotarskem uradu v Višegradu.

O gibanju nemške marke in nemških gospodarskih razmerah vobče razpravlja znani angleški gospodarski pisatelj Mr. J. M. Keynes v eni zadnjih številčk lista »Sun-day Times« ter izvaja, da bo Nemčija za-enkrat še lahko plačala reparacijske obro-ke, ki zapadejo 30. avgusta, 15. novembra

in 15. januarja, ker je vsled precejšnjega za-nimanja po raznih borzah prodala velike množine mark in nemških vrednostnih pa-pirjev in ker bodo ti obroki precej kriti z oddajo premoga in drugega materiala te-kom tega leta. Prihodnjo pomlad ali pri-hodnje poletje bo pa nastopila po njegovem mnenju nevarna kriza in Nemčija nadalj-njih izplačil ne bo mogla več izvrševati, če ne dobi kredita v inozemstvu. Zato se mu preveliko povpraševanje po nemški marki in nemških vrednostnih papirjih ne zdi umestno. Glede prihodnosti Nemčije je pe-simističen. Nemška država bi morala naj-manj podvojiti dohodke, izdatke pa za po-lovico skrajšati, če bi hotela izvrševati repa-racijske obveznosti, kar se ji bo pa težko posrečilo, kajti vsled povsod se pojavljajo-čih protekcionističnih tarifov bo nemško izvozno trgovino težko dvigniti na tako vi-šino, da bi zadostovala za vse potrebne izdatke.

Banker Avstrije. V prvem tednu avgusta je dala avstrijska vlada natisniti za 575 milj., v drugem tednu pa 565 mil-lionov novih bankovcev.

DOLŽNOST

vsakega zvestega in zavednega krščansko socialnega delavca je, da naroči

»NOVI ČAS«!

Pridobivajte listu novih naročnikov! S tem delate za razširjenje krščansko social-ne misli med delavnim ljudstvom! Na delo, tovariši!

Dne 28. avgusta mi je umrl edini sin

Maks

Vsem prijateljem za tolažilne izraze, posebno podgorskim fantom in dekletom za venco in spremstvo pri pogrebu. Bog po-vrni!

Podgorje pri Kamniku, 1. sept. 1921.

Erjavsek Franc,
oče.

Odgovorni urednik Anton Marinček.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Ministrstvo financ kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev.

7% drž. investicijsko posojilo 1. 1921 v iznosu Din. 500.000.000.—

POZIV NA VPIS.

7% drž. investicijskega posojila v nominalnem znesku Din. 500.000.000

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra, kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje za-početih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je Din. 500.000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000 5000 in 10.000 v 50.000 se-rijah po 100 številčk, obresti so 7 % na leto ter se izplaču-jejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez od-bitka kakoršnega koli davka, koleka in take.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imejteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amor-tizacija začneja 4 leta po emisiji, ter se viši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z žrebanje ali odku-

pom po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obvez-nici natisnjen. Posojilo je zavarovano s hipoteko, a potrebna svota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili pred vsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po žrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim držav-nim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se pola-gati kakor kavcije, uporabljati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podjetjih.

Obveznice se morejo lombardirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podruž-nicah po zakonskih predpisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, srezkih in občinskih) kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921

pri vseh denarnih zavodih Kraljevine S bov, Hrvatov in Slo-vencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega po-

BEOGRAD, meseca julija 1921.

sojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor. — Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kraljevine S. H. S. poročilo o skupni porabi istega.

Minister financ dr. Kosta Kumanudi l. r.

Prva žebliarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici

izdeluje po najnižjih cenah vsakovrstne ročno in strojnokovane žeblice, spojke, kljuge, verige in vse druge v njeno stroko spadajoče železne izdelke. --

Ceniki na razpolago! - Na sejmu zastopana v paviljonu štev. 400. - Ceniki na razpolago!

INDUS D. D. preje CARL POLLAK

Tovarna usnja in usnjatih izdelkov Kranj, Ljubljana, Vrhnika
Centralna pisarna Ljubljana, Sv. Petra cesta 68. Tel. 528.

I. Industrija usnja.

A. Vegetabilno (čreslostrojeno usnje):

1. kravine, rjave, črne in chagrin, ter za mehove in strehe,
2. kipsi,
3. teletine,
4. ovčine in kozine
 - a) mazane, rjave in črne,
 - b) barvane, za mobilje, tapetiranje in konfekcijo;
5. vacheltes:
 - a) za izdelavo dokolenic, barvane ali naravne,
 - b) za izdelavo nogometnih žog,
 - c) za izdelavo razne usnjate konfekcije;
6. svinjine (specialiteta):
 - a) za fino jahalno opremo, barvane ali naravne,
 - b) za kovčge,
 - c) za mobilje in galanterijsko konfekcijo (portemonnais, portefeuilles in knjigoveštvo);

7. podplati:

- a) trovloženi hrastostrojani podplati,
- b) vache;
8. crouponi za izdelavo transmissijskih jermenov,
 - a) specialno strojeni (angleški sistem),
 - b) hrastostrojani.

B. Chrom-usnje:

1. box-calf, črno in barvano,
2. chevreaux,
3. chevette,
4. chrom-usnje za izdelavo nogometnih žog,
5. chrom-usnje za izdelavo jermenov.

C. Galun-usnje

za izdelovanje vezilnih in šivalnih jermenčkov.

D. Lak-usnje:

1. box-calf,
2. chevreaux.

II. Industrija usnjatih izdelkov.

A. Cevlarski izdelki:

1. čevlji za strapac,
2. " " rudnike,
3. " " sport in nogomet,
4. " " po vojaškem vzorcu,
5. sandale.

B. Konfekcija transmissijskih gonilnih jermenov:

1. specialni stroj,
2. hrastov stroj,

3. chrom-stroj,
4. jermenci za šivanje in vezanje transmissijskih jermenov.

C. Konfekcija za:

dokolenice (gamaše), nogometne žoge, torbice, portefeuilles itd. iz vegetabilnega, chrom- in lak-usnja, nahrbtniki, sportni pasovi itd., tržne torbice.

Tovarna

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4
Podružnica: Selenburgova ul. 4.

Podružnice: Maribor Novo mesto Kočevje
Gospiska ul. 38. Glavni trg. štev. 90.

Barva vsakovrstno blaga
Kemično čisti oblačila
Svetloolika ovratnike, ro-
pastnice in srajce.

F. BRUMAT
LJUBLJANA

Usakovrstno manufakturo in tkanine
po konkurenčni ceni.
Mestni trg 25. I.

Kolesa, pnevmatiko, motocikle
vse dele in opremo priporoča

J. GOREC

LJUBLJANA, Gosposvetska cesta štev. 41

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug

LJUBLJANA, Resljeva cesta 9.
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Za plesarska in ličarska dela

se najtopleje priporoča slav. občinstvu in
preč. duhovščini

TONE MALGAJ

pleskar in ličar

Ljubljana, Kolodvorska ul. 6

GOSPODARSKA ZVEZA

IMPORT - EKSPORT ■■■ LJUBLJANA ■■■ LASTNI PAVILJON NA LJUBLJANSKEM VELIKEM SEJMU.

Žitni zavod v Ljubljani družba z o. z.

Telefon št. 243 interurban.

Krekov trg 10

Telefon št. 243 interurban.

Prodaja vse vrste žita; moko banatsko in domačo.

Velika skladišča v Ljubljani in Somboru.

Zahtevajte ponudbe!

Zahtevajte ponudbe!